

TBMM AÇILIŞ KONUŞMALARI

NUMAN KURTULMUŞ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

7 HAZİRAN 2023

13 HAZİRAN 2023

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TBMM BAŞKANI SEÇİMİ TEŞEKKÜR KONUŞMASI

Prof. Dr.
NUMAN KURTULMUŞ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

7 HAZİRAN 2023
ANKARA

Muhterem BaŐkanım, değerli milletvekili arkadaŐla-
rım; hepinizin őahsında TÖrkiye BÖyÖk Millet Meclisi-
mizin manevi őahsiyetini saygıyla selamlıyorum. Bu-
gÖn gerçekteŐtirdięimiz TÖrkiye BÖyÖk Millet Meclisi
Başkanlık seçimi dolayısıyla őahsıma gÖstermiŐ oldu-
ęunuz teveccÖh ve itimattan dolayı her birinize ayrı
ayrı teŐekkÖr ediyorum.

Öncelikle, Meclisimizin ağıldığı andan itibaren bÖyÖk
bir dirayetle, vukufiyetle, devlet adamı vasfıyla bu
oturumlara başkanlık yapan Sayın Devlet Bahçeli'ye
Meclisimiz adına teŐekkÖrlerimi sunuyorum. Yine, bu
oylamalarda baŐından itibaren Meclise katılımlarıyla
Meclisimize destek veren, gÖç veren siz saygıdeęer
milletvekillerini de saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaŐlar, fevkalade Önemli bir Meclisin baş-
langıcını yapıyoruz; Cumhuriyetimizin ikinci asrının
baŐındayız. 2023 sadece bir tarih olmanın Ötesinde,
aziz milletimiz ięin varmak istedięi hedeflerden biri

olarak önümüze gelmiştir. Birinci Meclisin kuruluşundan ve Cumhuriyetimizin ilanından bu yana yüz sene geçmiş oldu. Bu ilk yüzyılda Türkiye büyük merhalelerden geçti, büyük kazanımlar elde etti.

“Öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin hepimizin bildiği ve kabul ettiği iki temel özelliğinin altını çizmek isterim: Bunlardan biri, dünyada bir benzeri daha olmayan şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisinin devlet kuran bir Meclis olma özelliğidir. Bir diğer özelliği ise Kurtuluş Savaşı’mızı yöneten bir Meclis olmasıdır.”

Bütün cephelerde yenilmiş, neredeyse yirmi yıl gibi kısa bir süre içerisinde koskoca bir cihan imparatorlğundan Anadolu kıtasına sıkışmış olan bu aziz millet, millî bağımsızlık ruhuyla ve gerçekten fevkalade ciddi bir şekilde inançlarıyla ve değerleriyle “Ya Allah!” diyerek ayağa kalkmış ve millî Kurtuluş Savaşı’mızı başarıyla kazanmıştır. Bu savaşın, Millî Mücadele’nin öncülerini başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere minnetle ve şükranla yâd ediyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Meclisinden bize kalan iki temel değer; bunlardan biri tam bağımsız Türkiye hedefine kilitlenerek ileriye doğru yürümektir, ikincisi ise ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarmaktır. Çok şükür, Türkiye bütün

bunlarda büyük mesafeler almıştır ama bize durmak yakışmaz, bizim gibi büyük milletlere gündelik hesapların peşinden koşmaksa hiç yakışmaz. Dolayısıyla millet olarak önümüze yeni hedefler, yeni ufuklar, yeni ülküler koymak durumundayız.

“Türkiye Yüzyılı” olarak adlandırdığımız Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında dünyada söz güçlü, gücü tesirli bir Türkiye’yi oluşturma mücadelesine hep beraber Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak güç vereceğiz, omuz vereceğiz, destek vereceğiz Allah’ın izniyle...”

Bu, sadece seçim sırasında söylenmiş bir slogan değildir, hemen Divan’ın arkasında yer alan “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” sözü nasıl sadece bir slogandan ibaret değilse, demokratik teamüller bakımından bir bakış tarzı, demokratik bir anlayış manzumesi ise, aynı şekilde “Türkiye Yüzyılı” da milletimizin tamamı için ortak bir hedef, ortak bir amaçtır. Her alanda daha güçlü, daha büyük Türkiye’yi kurmak için canla başla çalışacağız.

Biliyoruz ki insanlar fâni, kurumlar ve kurallar kalıcıdır. Bu çerçevede, şu anda bu salonu dolduran 600 milletvekilimizin tamamı, yani hepimiz fâniyiz. Bu millet bize bir mühlet tanımış, bir fırsat, bir imkân vermiştir. Bu imkânı her birimiz Allah’ın bize verdiği güç ve

kudret çerçevesinde, milletin verdiği destekle kullanacağız. Bizden sonraki nesiller de ikinci yüzyılımızda dünyada sözü güçlü, gücü tesirli bir Türkiye'yi kurmuş olmanın huzuru içerisinde önüne daha büyük hedefler koyarak yollarına devam edecektir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım;

Bir seçim geride kaldı. Bu seçim kampanyasında her birimiz yüzlerce, binlerce konuşma yaptık; bazen maksadını aşan sözler söylenmiş olabilir, bazen birbirimize karşı tahammülsüzlükler ortaya çıkmış olabilir, ama artık aynı çatı altında millî iradenin temsilcileri olarak bulunuyoruz.

“Burada, 16 farklı siyasi partinin yer aldığı bir Meclisteyiz, farklı görüşlere sahip bir Meclisimizin olması, demokrasimiz bakımından önemli bir zenginliktir.”

Şimdi, bundan sonra, seçim meydanlarında söylediğimiz sözleri tabii ki takip edeceğiz ama Türkiye Büyük Millet Meclisini de bir kavga, bir çatışma hatta yüksek sesle birbirini rencide ederek, ötekileştirerek sözlerin çarpıştığı bir mekân olmaktan kurtarmak da bizim vazifemizdir. Elbette fikirlerimizi takip edeceğiz, başa

baş siyasi mücadelemizi yapacağız, her alanda partilerimizin görüşlerini dile getireceğiz ama ellerimizi asla yumruk şeklinde tutmadan, el sıkışacağız ve **“Türkiye Yüzyılı”**nı hep beraber birlikte kuracağız.

Bugün, Başkanlık seçiminden önce, bir önceki Hükûmette görev alan Bakan arkadaşlarımız yeminlerini ettiler. Bir önceki Hükûmette görev alan ve başarıyla görevlerini yerine getiren arkadaşlarımıza milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisimize hoş geldiniz diyorum; geçmiş hizmetleri dolayısıyla her birine ayrı ayrı şükranlarımızı, teşekkürlerimizi sunuyorum. Yine bugün, burada yeminlerini yaparak yeni Hükûmet içinde göreve başlayan değerli Bakan arkadaşlarımıza yürütmenin önemli unsurları olan bakanlıklarındaki faaliyetlerinde üstün başarılar diliyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki çalışmalarında biz her alanda kendileriyle birlikte uyumlu, olumlu ama karşılıklı müzakereyle çalışacağız; yeri geldiği zaman Meclisimizin uyarılarını da dikkate alarak yapacakları faaliyetlerinde şimdiden başarılar diliyorum.

Bu seçimler dolayısıyla bir şeyin daha altını çizmek isterim. Milletimiz 14 Mayıs ve 28 Mayıs 2023 seçimlerinde Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine bir kere daha onay verdiğini ortaya koymuştur. Aynı şekilde, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ı da ‘Türkiye Yüzyılı’nın lideri olarak tescil etmiş, yeniden Cumhurbaşkanı seçmiş ve Türkiye’nin lideri olarak belirlemiştir.

“Şimdi, yürütme, yasama ve yargı; güçler ayrımı prensibine sonuna kadar riayet ederek ama amaç birliğinden de asla vazgeçmeksizin yenisinden büyük Türkiye ideali etrafında hep beraber mücadelemizi sürdüreceğiz.”

Hep beraber ‘Türkiye Yüzyılı’nın güçlü bir şekilde gerçekleşmesi için mücadele edeceğiz. Fikirlerimizin bizim için bir ayrılık vesilesi değil, çeşitlilik, çoğulculuk ve kazanım olduğunun farkına varacağız.

Yine bu süre içerisinde bendeniz, sizlerin teveccühleriyle Meclis Başkanlığına tensip ettiğiniz bir arkadaşınız olarak Anayasa’nın bana vermiş olduğu tarafsızlık ilkesi ve prensipleri içerisinde Meclis Başkanlığı görevini bütün siyasi partilerle birlikte diyalog içerisinde, bütün siyasilerle ve Mecliste bulunan milletvekili arkadaşlarımızla karşılıklı diyaloglar zemininde sürdüreceğimi bir kere daha altını çizerek ifade etmek istiyorum.

Önümüzde bizi bekleyen son derece çetin, son derece önemli meseleler olduğunu biliyorum. Burada diyalog içerisinde -tekraren ifade ediyorum- belki tartışmayı en yüksek perdeden yaparak, farklılıklarımızı ortaya net bir şekilde koyarak ama asla ve asla bir değerimizi ötekileştirmeden, hatta sesimizi yükselterek rencide etmeden fikirlerimizi söylemeyi başarabileceğimizi ümit ediyorum.

“Bu Meclis, Cumhuriyetin ikinci yüzyılının ilk Meclisidir. 28’inci Dönemde Meclisin üzerine düşen çok büyük sorumluluklar var elbette ama öyle bir sorumluluğumuz var ki; başta şahsım olmak üzere her bir milletvekili arkadaşşıma hatırlatmak istiyorum. O sorumluluk da hâlâ darbe döneminin izlerini taşıyan bu Anayasa yükünden artık Türkiye’nin kurtulması mecburiyetidir.”

Türkiye’de çağdaş, katılımcı, demokrat, kuşatıcı ve millî bir anayasa yapılarak 28’inci Dönemin Türkiye Yüzyılı’na büyük bir katkı sunacağını ümit ediyorum. Çünkü milletimizin bizden beklentilerinden biri de yeni bir anayasayla Türkiye’nin önünün açılması, Türkiye demokrasisinin daha da ileriye doğru gitmesinin temin edilmesidir.

Sözlerime son verirken burada tabii ki esas teşekkür, bizleri oylarıyla Meclise gönderen milletimizin bizatihi kendisinedir. Yeri geldiği zaman parmağını sallayarak Türkiye’ye demokrasi dersi verenlere inat, aziz milletimiz dünyanın çok nadir ülkesinde görülen ve belki görülmeyecek demokratik bir olgunlukla mükemmel bir seçim kampanyasını geride bırakmış, neredeyse hiçbir olay olmadan seçim gününü geride bırakmış, tüm anayasal ve yasal süreçleri fevkalade güzel bir şekilde tamamlamış ve Türkiye Büyük Millet Meclisini oluşturmuştur.

Ayrıca, dünyadaki birçok ülkeye örnek teşkil edecek 1'inci turda yüzde 87, 2'nci turdaki yüzde 85'lik katılım oranı ise Türkiye demokrasisinin olgunluğunu gösteren, bu milletin her hâl ve şart altında demokrasiye sahip çıktığını gösteren en önemli göstergelerden biridir.

Bizlerin de milletvekilleri olarak üzerinde özellikle yoğunlaşacağımız, hassas bir şekilde üzerine titreyerek hakkını hukukunu koruyacağımız yegâne varlık; bizzatihi milletin kendisidir, demokrasiye sahip çıkan 85 milyon milletimizdir.

İnşallah hep beraber huzur içerisinde, neşe içerisinde, milletin dertleriyle dertlenerek ama hiçbir şekilde milletin meselelerini ihmal etmeyerek yolumuza devam edeceğiz.

Son olarak sözlerimi şu cümleyle tamamlamak istiyorum: Türkiye, 6 Şubat'ta dünya tarihinin ender yazdığı büyük yıkımlardan birine şahit oldu; 50 binin üstünde yurttaşımız vefat etti, şehit oldu, 11 ilimiz büyük bir yıkımla, depremin yıkıntılarının sonuçlarıyla karşı karşıya kaldı. Bu süreçte, depremin ağır bilançosuyla karşı karşıya kalmalarına rağmen demokrasiye sahip çıkmaktan asla vazgeçmeyen bölgedeki depremzede yurttaşlarımıza da yürekten şükranlarımı ifade ediyorum, hepsinden Allah razı olsun.

Bu Meclisin konuőup tartıőacađı çok konusu olacak evet, ama bir konu sőrekli gőndemimizin birinci maddesi olacak. İnşallah, depremin yaralarını en kısa sőrede, kalıcı bir şekilde sarabilmek için hep beraber Törkiye Böyök Millet Meclisi olarak seferber olacağız, depremzede yurttaőlarımızın emrinde olacağız, 85 milyon milletimizin emrinde olacağız ve hep beraber, birlikte ‘Törkiye Yőzyılı’nı inőa edeceğiz.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum, Allah’a emanet ediyorum. Hayırlı, gőzel bir yasama yılı geçirmeyi temenni ediyorum.

EGEMENLIK KAYITSIZ

İZ SARTSIZ MİLLETİNDİR

1924

28. DÖNEM AÇIŞ KONUŞMASI

Prof. Dr.
NUMAN KURTULMUŞ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

13 HAZİRAN 2023
ANKARA

Öncelikle 28’inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi-mize seçilen milletvekili arkadaşlarımızı canı yürekten tebrik ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

28’inci Yasama Dönemimiz milletimiz için, ülkemiz için ve her birimiz için hayırlı uğurlu olsun; burada verimli, bereketli çalışmalar yapabilmeyi Cenab-ı Allah nasip etsin.

Değerli milletvekili arkadaşlarım; evet, bizler 147 yıllık bir Meclis geleneğine sahip olan bir milletiz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak da 103. yılını geride bırakmış bir Meclisiz. Bu anlamda fevkalade önemli bir Meclis geleneğini, fevkalade önemli bir tecrübeyi de barındıran bir kültürün parçası olarak buradayız ve ümit ediyorum ki bu kültürü daha da genişleterek, demokrasimizi daha da kuvvetli hâle getirerek, olgunlaştırılmış hâle getirerek yolumuza devam edeceğiz.

Bu çerçevede, 103’üncü yılına girdiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin özelliklerinden ikisini bir kere daha altını çizerek ifade etmek isterim.

Bunlardan ilki, bu Meclisin kurucu Meclis, yani devleti kuran bir Meclis olmasıdır. Sadece demokrasinin, sadece millî iradenin tecelli ettiği bir mekân olmanın ötesinde, en zor şartlarda, Millî Mücadele şartlarında bağımsızlığını elde etmiş olan bir milletin kurduğu bu Meclis, Türkiye’de devleti kuran bir Meclis olarak tarihe geçmiştir.

Devleti kuran 1. Meclisin vekillerinin şöyle bir özelliği vardı: Her birisi toplumun farklı kesimlerinden gelen, farklı kesimlerini temsil eden, her birisi ayrı bölgelerin kanaat önderi pozisyonunda olan, ama hepsi de Millî Mücadele’nin kahramanları olarak andığımız çok değerli şahsiyetlerdi.

Bir kez daha, kurucu Meclisimizin Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Cumhuriyetimizin kuruluşunda emeği geçen, Gazi Meclisimizi “**kurucu Meclis**” olarak tarihe geçiren Birinci Meclisin bütün üyelerini rahmetle, şükranla, minnetle yâd ediyorum.

1. Meclisin açılış fotoğraflarını hepimiz hatırlıyoruz. O fotoğraflardan birisinde, bizim Meclis Başkanlık binasının girişinde güzel bir levha olarak durur, “**veşavirhüm fi’l emr**” sancağı göz doldurur. Yani; “onların işleri kendi aralarında istişareyledir, danışmayladır”... Aynen bu Başkanlık Divanının arkasında yazan “**Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir**” sözü gibi “**veşavirhüm fi’l emr**” ilkesi de 1. Meclise ruh veren, 1. Mec-

lisin karşılıklı diyalogla ve iyi niyet zemininde hem bir yandan milletin yeniden ayağa kalkmasını sağlayan hem de Cumhuriyetimizin kurulması yolunu açan en önemli ilkelerinden biridir. Ümit ederim ki 28'inci Dönemdeki Türkiye Büyük Millet Meclisi de 1. Meclisin bu ruhuna sahip çıkacak, işlerini en güzel şekilde, istişareyle, karşılıklı müzakere ederek ama asla bir çatışma ortamına dönüştürmeden gerçekleştirecektir.

Bu anlamda, yine, bu emrin, bu ilkenin arkasında bize tarihten gelen önemli bir miras da **“Barika-i hakikat müsademe-i efkârdan doğar”** fikridir. Vatan şairi Namık Kemal'in meşhur sözü, yani hakikatin şimşegi fikirlerin çarpışmasından ortaya çıkar. Bu Meclisin hakikatin kıvılcımlarını çakacak, oluşturacak ve karşılıklı olarak müzakerelerle en hayırlı sonuçları ortaya çıkaracak bir Meclis olmasını canı yürekten temenni ediyorum.

Yine bu Meclisin ikinci temel özelliği; **“Gazi Meclis”** olmasıdır. Millî Mücadele günlerinin ardından ikinci defa Gazi olan Meclisimizde o geceyi dün gibi hatırlıyoruz. 15 Temmuz gecesinde bu salonun tepesine bombalar atılırken, kökü dışarıda olan birtakım ihanet çetelerinin Türkiye demokrasisini iptal etmek için harekete geçtiği, sadece darbe tehdidi ile değil, aynı zamanda darbeyle birlikte Türkiye'nin bir işgal teşebbüsüyle karşı karşıya kaldığı o gecede milletin ruhuna sahip çıkarak, 1. Meclisin ruhuna sahip çıkarak, demokrasiye sahip çıkarak, buraya gelen farklı partilerden de-

ğerli milletvekili arkadaşlarımızı şükranla hatırlıyoruz. 15 Temmuz gecesi, Türkiye demokrasisinin önemli dönüm noktalarındandır. Bu Meclis, demokrasiye 15 Temmuz gecesi yeniden sahip çıkarak ikinci kez “Gazi” unvanını almış bir Meclistir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım; bu iki temel özelliğimize asla zarar vermeden hem fikirlerimizi en güçlü şekilde tartışacak ama asla ve asla karşımızdakini bir şekilde ötekileştirmeden yolumuza devam edeceğiz.

Türkiye, yeni ve tarihsel bir döneme giriyor. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılı aslında Türkiye’nin önüne koyduğu büyük hedeflerin var olduğu bir yüzyıldır.

“Türkiye’de sağlam bir toplumsal yapının kurulması, güçlü bir ekonominin tesis edilmesi, uluslararası alanda sözü güçlü, gücü tesirli bir Türkiye’nin kurulması ve her alanda dünyada rekabet edebilen “Büyük Türkiye” idealinin gerçekleştirilmesi için yasama organı olarak hepimizin üzerine büyük sorumluluklar düşüyor. Bu sorumluluklarımızı en titiz şekilde yerine getireceğiz.”

Bu çerçevede, milletimizin de Meclisimizden beklentileri vardır, bunlardan bazılarını sizlerle paylaşarak sözlerimi bitirmek isterim. Öncelikle, **Meclisin ve milletvekillerinin itibarının yükselmesi, yükseltilmesi**

milletimizin en temel beklentisidir. Meclisin ve milletvekillerinin itibarının yükseltilmesi gözümüzün bebeği gibi korumamız gereken temel hedeflerimizden biri olmalıdır. Bunu gerçekleştirecek olan hepimiziz, buradaki 600 milletvekili arkadaşımızdır.

İnsan aslında sözleriyle ve hareketleriyle insandır. Her birimiz bu anlamda sözlerimize, hareketlerimize dikkat ederek ve milletin bize vermiş olduğu vekâlet sorumluluğunu gerçekten en iyi şekilde yerine getirerek milletvekilliğinin itibarını artırmak durumundayız.

“**Milletvekilliğinin itibarının artması, aynı zamanda Türkiye’de siyasetin seviyesinin de yükselmesi demektir, siyasetin de itibarının artması demektir.**”

Onun için bu beklentiye asla uzak davranmadan, her birimizin Meclisin mehabetini koruyacak, milletvekillerimizin ve Meclisin itibarını yükseltecek bir şekilde sözlerimize ve hareketlerimize dikkat ederek Meclis faaliyetlerini sürdüreceğimizden eminim.

İkinci temel beklenti ise **Meclisin sağlıklı ve etkin bir çalışma dönemi** geçirmesidir. Bu anlamda, Meclisin komisyonlarıyla, alt komisyonlarıyla, bütün ilgili kurum ve kurullarıyla en güçlü bir şekilde çalışması, sağlıklı bir şekilde faaliyet göstermesi ve etkin bir zaman planlaması yapması gerekir. Grup Başkanlarının, Grup

Başkanvekillerinin de üzerine düşen bir sorumluluk olarak, etkin bir zaman planlaması yaparak Meclisin gündemini sağlıklı bir şekilde yürütmek durumundayız.

Yine, üçüncü bir temel beklenti ise **yasama kalitesinin artırılmasıdır**. Bunun için diyalog içerisinde olacağız; Meclisin yasama kalitesinin artırılması için neler gerekiyorsa bunları hep beraber yerine getirmek için mücadele edeceğiz.

Dördüncü bir beklenti ise zaman zaman bir araya geldiğimizde konuştuğumuz, Meclisin daha iyi işleme ve işletilmesi için Meclis İç Tüzüğü'nde gerekli düzenlemelerin yapılması ve hatta **yeni bir Meclis İç Tüzüğü** çalışmalarının da süratle başlatılması gereğidir.

Beşinci bir mesele, milletin bizden beklentisi olarak önümüze koyacağımız şey ise **yeni, çağdaş, özgürlükçü, katılımcı, kapsayıcı ve millî bir anayasanın** bu Meclis tarafından gerçekleştirilmesi hedefidir.

Bu beş temel hedef noktasında, bu beş temel beklenti noktasında karşılıklı istişarelerle, müzakerelerle güçlü bir şekilde çalışma takvimimizi belirleyerek yolumuza devam edebilirsek, milletimizin bize vermiş olduğu vekâleti en güzel şekilde yerine getirmiş ve en güçlü şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetlerini ileriye taşımış oluruz.

Bu vesileyle bir kere daha Türkiye Büyük Millet Meclisine 28'inci Yasama Döneminde üstün başarılar diliyorum. Milletimizin bizden beklentilerini gerçekleştirebilecek imkân ve fırsata sahip olmamızı temenni ediyorum. Sizleri tekrar saygıyla selamlıyorum.

Meclisimizin yeni dönemi hayırlı, uğurlu olsun.

